

KORTWEG

Driemaandelijks tijdschrift van het Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest - Erkenningsnummer P206416 - Afgiftekantoor Brussel X - Kortweg
Verantwoordelijke Uitgever: Mireille Corteville, p/a Andrée De Jonghstraat 12/17, 1020 Laken - Tel. 0497 58 54 96 - E-mail: suzanne.terhaar@willemsfonds.be - Website: www.willemsfondsbrussel.be

Nr. 95
dec. '22

Michael Van Peel

Welcome to the rebellion

Op 11 februari vieren we het nieuwe jaar traditioneel weer met een voorstelling in het geweldige Vaudeville-theater. Dit jaar met niemand minder dan Michael Van Peel.

Want Van Peel is terug! Na tien bejubelde eindejaarsconferenties, een sabbatjaar en een planetaire pandemie, duikt hij dit keer dieper de tijdsgeest in. Geen eindejaars- maar een meerderjaarsconferentie vol tragikosmische grappen over de staat van de planeet, de nieuwe generaties en het toenemende verzet tegen... euh... van alles! Tegen wetenschappers, de elite, crocs, corona of blanke mannen... Iedereen is wel tegen iets maar niemand staat nog voor iets. Genoeg! Daar moet dringend tegen gerebelleerd worden.

Gelukkig kruipt comedy waar ze niet gaan kan, en huppelt ze waar ze niet kruipen moet. The Farce is strong. Use the Farce! Welkom bij het verzet. Welcome to the Rebellion!

Wil je deze voorstelling - die in de krant De Standaard een recensie van maar liefst 5 sterren kreeg - meemaken in het mooie kader van het Brusselse Vaudevilletheater? Koop dan snel je tickets.

Zaterdag 11 februari om 20u00 (deuren open vanaf 19u30)

Vaudevilletheater, Koninginnegalerij 13, Brussel

1 5 29 38 63 65 66 71 86 Centraal Station

15 euro voor leden / 20 euro voor niet-leden

Tickets zijn te koop via de website rebellion.willemsfondsbrussel.be

Voor meer info kan je terecht bij suzanne.terhaar@willemsfonds.be

BRUSSELS CONCERT BAND

o.l.v. Guido De Ranter

PRESENTS

IRISH party

W:Hall
Sint-Pieters-Woluwe
Zondag 5 maart 2023, 15u.
SAVE THE DATE

Tickets & info: concertband.willemsfondsbrussel.be - €15 - kids tot 14 jaar €7,50

Heel fijne editie van **Museum Soiree** in het **Africamuseum Tervuren** was een groot succes: 300 deelnemers ontdekten het museum met onze gelegenheidsgidsen!

In de zaal Biodiversiteit met Aline Nyirahumure

Vind jouw foto terug op pagina 15 of
op de website kortweg.brussels

Bubo met Héritier Tipu

Christophe Busch

75 jaar Nero
100 jaar Marc Sleen

We bezoeken de expo in het
Belgisch Stripcentrum - p. 3

Bezoek aan Bond in Motion

Bond in Motion is een internationale tentoonstelling die voor de allereerste keer naar België komt. Op 4 februari kan je samen met het Willemsfonds deze expo ontdekken in de Heizelpaleizen. Meer dan 6.000 m² wordt er omgetoverd tot een meeslepende 007-tentoonstelling met tientallen motoren, boten, vliegtuigen, ... uit de films. Je kan er de opmerkelijke Little Nellie uit 1967 zien, maar ook de buitengewone Aston Martin DB5 uit No Time to Die, de Q Boat uit The World is Not Enough, en veel meer.

Voor deze tentoonstelling was het niet mogelijk om een gids van de organisatie te reserveren. Maar dat houdt ons uiteraard niet tegen om u meer info, anekdotes en

verhalen te brengen bij het bezoek aan deze expo. Kurt Deswert en Laurent Van Der Elst, grote Bondkenners en Willemsfonds-vrijwilligers, zullen u een introductie geven en rondleiden doorheen de expo. Bovendien kan je met het Willemsfonds mee aan een bijzondere inkomprijs.

- 🕒 **Zaterdag 4 februari om 14u00**
- 📍 **Brussels Expo hal 1, Belgiëplein 1, Brussel**
- 🚶 **3 6 7 14 83 Heizel** 🚼
- 💶 **10 euro voor leden / 15 euro voor niet-leden**
- 📧 **laurentvanderelst@hotmail.be**

Industrieel erfgoed in Molenbeek

Geleid bezoek aan La Fonderie

Wist je dat... het standbeeld van Everaard 't Serclaes op de Brusselse Grote Markt en dat van Brabo op de Antwerpse Grote Markt in Sint-Jans-Molenbeek werden gegoten? En dat zelfs het monumentale hekwerk van de Zoo van New York hier werd gemaakt?

Vroeger was er nabij het kanaal een gieterij gevestigd die een ijzeren internationale reputatie genoot: la Compagnie des Bronzes. Na de oprichting ervan, halverwege de 19de eeuw, maakte de fabriek werkelijk gouden tijden mee. Er werden moderne technologieën gebruikt en men beschikte er over voldoende mogelijkheden om per trein en via het kanaal te transporteren. Ook werden er heel wat arbeiderswoningen gebouwd. De buurt waar de fabriek gelegen was, werd zelfs "Petit Manchester" genoemd.

In meer dan 125 jaar produceerde men er talloze decoratieve- en kunstwerken, die veelal terug te vinden zijn in de publieke ruimte. De achteruitgang van de Brusselse industrie in de jaren 1970 zorgde er echter voor dat de fabriek buiten werking werd gesteld. Het gebouw maakt nu deel uit van het Brusselse industriële erfgoed en La Fonderie, hét Molenbeekse museum dat zich volledig toewijdt aan de industriële ontwikkeling van het Brussels Gewest, nam er haar intrek.

Met het Willemsfonds Sint-Jans-Molenbeek & Koekelberg brengen we op 17 december een bezoek met gids aan dit museum. We ontdekken er alles over de belangrijke (industriële) sectoren die Brussel rijk was/is, zoals de metaal-, de confectie- en de voedingssector. Na het zien van al het moois lessen we graag je dorst met een drankje aan het einde van de rondleiding.

Opmerking: dit bezoek werd vorig jaar ook al eens gepland, maar is toen helaas niet kunnen doorgaan. Daarom dat dit bezoek met gids nu dus opnieuw is vastgelegd door Wannes, een vrijwilliger die zich recent bij het Brusselse Willemsfonds aansloot.

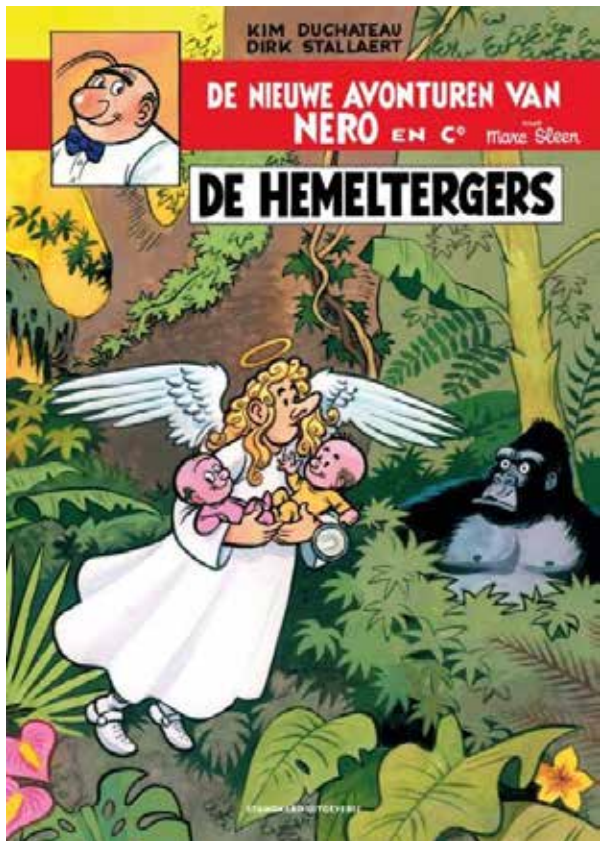
- 🕒 **Zaterdag 17 december om 14u30**
- 📍 **La Fonderie, Ransfortstraat 27, Sint-Jans-Molenbeek**
- 🚶 **1 Graaf van Vlaanderen 51 Vlaamsepoort 86 Borne** 🚼
- 💶 **3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven via wannes@willemsfondsbrussel.be**

Coffee tasting in Woluwe

Koffie, we drinken het vrijwel elke dag. Soms met sloten. Overal in de stad duiken intussen hippe koffiebars op, want het klassieke 'bakje troost' is *a way of life* geworden. Maar wat is nu in feite goede koffie? Met koffiebrander Lionel Pierson als gids ontdekken we verschillende brands en blends, hoe we het beste resultaat uit ons koffiezetapparaat halen en welke koffie we zelf het meest appreciëren.

- 🕒 **Zaterdag 17 december om 14u00**
- 📍 **GC Op-Weule, Sint-Lambertusstraat 91, Sint-Lambrechts-Woluwe**
- 💶 **6 euro**
- 🚶 **1 8 29 42 45 Roodebeek** 🚼
- 📧 **Inschrijven via kurtdeswert@hotmail.com (tot 15 december)**

Het nieuwe album 'De Hemeltermagers' van de Standaard Uitgeverij is verkrijgbaar in elke boekhandel (17,99 EUR).

Dit jaar vieren we 100 jaar Marc Sleen en 75 jaar Nero!

Eeuwige Marc Sleen & Nero

Dit jaar wordt de 100ste verjaardag gevierd van grootmeester van de Negende Kunst, Ridder Marc Sleen, alsook de 75ste verjaardag van zijn bekendste personage Nero. In heel het land wordt dit gevierd met tentoonstellingen, wandelingen, uitzonderlijke uitgaven en natuurlijk een wafelenbak.

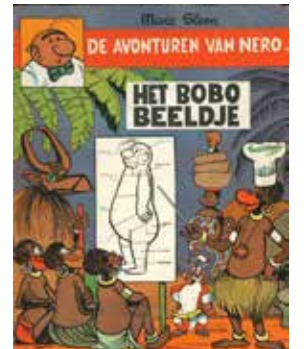
Laten we even stilstaan bij de tentoonstelling 'Een eeuw in verandering' die momenteel in het Belgisch Stripcentrum te bezichtigen is. De ondertitel van de expo is veelzeggend: 'een confrontatie van het oeuvre van Marc Sleen met de wereld van vandaag'. Blijft Nero overeind in tijden van woke? De curatoren Yves Kerremans, Noël Slangen, Barly Baruti (een van de bekendste Congolese striptekenaars) en journalist Christophe Deborsu toetsen op spitsvondige wijze Sleens tijdsbeeld af met de wereld van vandaag, met wat veranderde en evolueerde en hoe beelden van vroeger soms botsen met de waarden van vandaag.

Marc Sleen werd meermaals gecensureerd door de katholieke krant De Standaard wegens te veel bloot in zijn tekeningen. In de stripwereld waren het na de Tweede Wereldoorlog preutse en vrouwonvriendelijke tijden. Meermaals werden zo borsten getouchéerd. Sleens werk weerspiegelde de normen die in die jaren golden. Zelf stak Sleen er meermaals de draak mee. Ook in 1981 toen hij voor de grap een erotische aankondiging maakte voor het album 'De Toverfluit', dat trouwens nooit werd uitgegeven.

Het Nero-album 'De Toverfluit', dat nooit werd uitgegeven.

Sleens blik op de wereld vertaalde zich ook in karikaturale verbeeldingen van personages uit andere werelddelen. Hoe vaak moesten Afrikaanse of Aziatische personages eraan geloven? Stereotypen van de kannibaal, de hutbewoner en de lispelende Chinees waren er altijd bij. Bij zijn overstap van Het Volk naar De Standaard in 1965 bracht hij het album 'Het Bobobeeldje' uit. Op de cover zien we hoe kannibalen Nero in verschillende stukken willen opeten.

Allerlaatste album (?)

Met de uitgave van 'De Hemeltermagers' ligt een volledig nieuw Neroverhaal in de winkel. Het scenario is geschreven door cartoonist Kim Duchateau en de tekeningen zijn van de hand van Dirk Stallaert, die reeds de 40 laatste Neroalbums heeft getekend. Een beetje misleidend is de titel: 'de nieuwe avonturen van Nero & Co'. De Stichting Marc Sleen laat weten dat het wel degelijk om het allerlaatste (hommage)album gaat. Nadien is het gedaan. En dat is jammer, want dit had een zeer goede doorstart voor Nero kunnen betekenen.

Het verhaal zou zowaar ontsproten zijn uit Sleens brein. Het is pure kolder, surrealistisch, maatschappijkritisch, actueel, met cameo's, zonder de vele details in de tekeningen van Stallaert te vergeten. Het is ook een lang verhaal met niet minder dan 64 bladzijden (!). Enig minpuntje is het ontbreken van herkenbare plekken of gebouwen in het Brusselse die zo kenmerkend waren voor de oudere albums. Het blijft een prachtige gekartonnerde uitgave met een cover die pure nostalgie uitstraalt.

Kortom, het ideale kerstgeschenk!

Laurent Van Der Elst, met dank aan de Stichting Marc Sleen voor de gebruikte afbeeldingen.

Advertentie

Verkoop ZONDER affiches

99,1%
afhandeling

immo
MOLINEAUX

Reeds 45 jaar tot uw dienst
BRUSSEL & de RAND

Basilieklaan 108 b. 21 - 1082 Brussel
02 468 04 54
www.immomolineaux.be - immo@molineaux.be - BIV 207 286

Bezoek aan de Nero-expo

"Een eeuw in verandering"

Op zaterdag 14 januari brengen we een geleid bezoek aan de tentoonstelling "Een eeuw in verandering" in het Belgisch Stripcentrum-Museum en het Marc Sleen Museum. Wil je met een gids de tentoonstelling ontdekken? Schrijf je dan snel in

- 🕒 Zaterdag 14 januari om 14u00
- 📍 Belgisch Stripcentrum-Museum, Zandstraat 20, Brussel
- 🚶 61 Saint-Louis 71 Arenberg
- 💶 3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden
- 📧 Inschrijven via laurentvanderelst@hotmail.be

Nieuwe reeks Flageyconcerten

Kom mee naar topconcerten en krijg korting en een introductie

12 januari - Openingsconcert Brussels Jazz Festival

Claerhout/Baas/Peet

Het is aan het Conservatorium van Rotterdam dat Nabou Claerhout, Reinier Baas en Jamie Peet elkaar vonden en dat de eerste muzikale vonken oversloegen. Hoe beter om het Brussels Jazz Festival te openen dan met de aanstekelijke chemie die deze drie jonge talenten aan de dag leggen op het podium? De combo van Nabou's unieke en vernieuwende melodische touch, Reiniers imponerend gitaarspel en Jamies waanzinnige drumwerk betekent zonder twijfel vuurwerk.

Henri Texier

Ook Frankrijk kent zijn jazzlegendes, en contrabassist Henri Texier is er daar één van. Hij viert dit jaar zijn 75ste verjaardag. Doorheen zijn carrière stond hij op het podium met sterren zoals Joe Lovano, John Scofield, John Abercrombie of Bill Frisell, maar ook heeft Texier een neus voor talent. Twee generaties ontmoeten elkaar in zijn trio dat in volle coronatijden de studio indook voor het gloednieuwe album Heteroklite Lockdown. Een ode aan de vrijheid en aan de pure jazz.

Introductie

Het concert wordt voorafgegaan door een introductie met journalist Jordi de Beule.

- 🕒 **Donderdag 12 januari om 19u00**
- 📍 **Flagey, Heilig Kruisplein, Elsene**
38 59 60 71 81 Flagey 🚶
- 💶 **19,50 euro voor leden / 26 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven kan tot 20 december via suzanne.terhaar@willemsfonds.be**

11 februari - 19u30 - Boris Giltburg tijdens de Flagey Piano Days

- **Frédéric Chopin, Ballade nr. 1 in g, op. 23 – Ballade nr. 2 in F, op. 38 – Ballade nr. 3 in As, op. 47 – Ballade nr. 4 in f, op. 52**
- **Sergei Prokofiev, sélection de Roméo et Juliette**
- **Maurice Ravel, Gaspard de la nuit**

Boris Giltburg

Artiest in residentie Boris Giltburg brengt tijdens zijn festivalconcert enkele van de meest sprekende pianowerken ooit geschreven. Zo baseert Prokofiev zijn Romeo en Julia op Shakespeares toneelstuk over de onmogelijke liefde, en zijn het de intense en suggestieve gedichten van respectievelijk Adam Mickiewicz en Aloysius Bertrand die aan de basis liggen van Chopins Ballades en Ravels magistrale Gaspard de la nuit. Puur genieten, want begint muziek immers niet daar waar de woorden stoppen?

Introductie

Musicoloog & pianist Waldo Geuns zal voor het concert een introductie geven.

- 🕒 **Zaterdag 11 februari om 19u30**
- 📍 **Flagey, Heilig Kruisplein, Elsene**
38 59 60 71 81 Flagey 🚶
- 💶 **25 euro voor leden / 36 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven kan tot 20 januari via suzanne.terhaar@willemsfonds.be**

Op de koffie met Maud Vanhauwaert

Maud Vanhauwaert is steeds op zoek naar nieuwe verschijningsvormen voor de poëzie. Ze maakte een gedicht in de vorm van een gezelschapsspel, een viewmastergedicht, een parkeerschijfgedicht en een reeks woordeloze gedichten. In haar zoektocht naar alsmar nieuwe vormen, probeert Vanhauwaert de poëzie elke keer opnieuw te definiëren. Tijdens de lezing neemt ze u mee op een geanimeerde wandeling langs de grenzen van wat poëzie vermag.

Maud Vanhauwaert schrijft en maakt. Voor haar poëziedebuut 'Ik ben mogelijk' (2011, uitgeverij Querido) kreeg ze de Vrouw Debuut Prijs, voor haar bundel 'Wij zijn evenwijdig_' (2014, Querido) de Hughues C. Pernathprijs en de Publieksprijs van de Herman De Coninck-wedstrijd. In haar werk zoekt ze naar speelse theatrale vormen om poëzie publiekelijk te maken. Met haar performances trad ze op, op radio en tv, in binnen- en buitenland, van opera tot schapenstal. Vorig jaar was ze ook te gast in ons Brussels Planetarium Poetry Fest, waar ze een bijzonder straffe performance bracht. Ze werd eveneens aangesteld tot ereburger van de stad Veurne en 2018-2019 was ze stadsdichter van Antwerpen. In mei 2020 verscheen 'Het stad in mij' (Das Mag), dat werd bekroond met de Jan Campertprijs 2020.

- 🕒 **Dinsdag 31 januari om 20u00**
- 📍 **GC De Zeyp, Zeypstraat 47, Ganshoren** 13 83 87 Nereus 🚶
- 💶 **5 euro voor leden / 6 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven kan via www.dezeyp.be of via dezeyp@vgc.be**

In samenwerking met GC De Zeyp, LDC De Ronde, de Nederlandstalige Bibliotheek Ganshoren, Davidsfonds en Cultuursmakers.

De circulaire aanrechtgrarieër: van koffiegruis naar oesterzwammen

Waarschijnlijk heb je vandaag ook al genoten van een lekker kopje koffie. Wereldwijd slurpen we zo'n 9 miljard kilo aan koffiebonen per jaar. Maar wist je dat slechts 0.2% daarvan uiteindelijk belandt in je kopje? De rest wordt gezien als afval en gooien we weg, als koffiedik. Zonde, want het is de basis bij uitstek om oesterzwammen te kweken! En oesterzwammen zijn dan weer enorm voedingsrijk en goede vleesvervangers. Gezond, duurzaam en vooral heel leuk om te kweken!

Om onze afvalberg te verkleinen en die bovendien te kunnen omzetten naar een delicatessen, is het dus tijd om je koffiedik te gebruiken voor het kweken van oesterzwammen.

De organisatie BROED uit Halle maakte van deze circulaire uitdaging haar missie! Kom samen met BROED en Willemsfonds Ganshoren jouw eigen kweekset maken en geniet binnen enkele maanden van verse oesterzwammen!

- 🕒 **Dinsdag 17 januari om 19u30**
- 📍 **GC De Zeyp, Zeypstraat 47, Ganshoren**
- 💶 **5 euro voor leden / 7 euro voor niet-leden, op rekening BE50 7310 2296 4218**
- 📧 **Inschrijven via mimi@willemsfondsbrussel.be (voor 6 januari)**

Vlaams-Brabant

Boeiende lezingen in Hoeilaart

Moraalfilosoof **Dirk Verhofstadt** komt ons op 21 december zijn laatste boek voorstellen: "Dagboek 1933 - Het gevaar van extreemrechts".

Daarin laat hij in alle scherpzinnigheid zien dat wat in nazi-Duitsland gebeurde morgen weer kan plaatsvinden zodra extreemrechts aan de macht komt. Ook bij ons kan die nachtmerrie opnieuw werkelijkheid worden, zo stelt hij.

- 🕒 **Woensdag 21 december om 20u00**
- 📍 **Cafétaria GC Felix Sohie, Gemeenteplein 39, Hoeilaart**
- 💶 **Gratis voor leden / 4 euro in voorverkoop en 6 euro aan de kassa voor niet-leden**
- 📧 **Tickets zijn te koop via www.felixsohie.be**
Meer info: a.vandenput@skynet.be (Willemsfonds Hoeilaart)

Politiek journalist Ivan De Vadder stelt op 31 januari zijn boek "Wanhoop in de Wetstraat" voor. Daarin beschrijft hij waarom de verwoede pogingen van de politiek om dichter bij de burger te komen steeds stuklopen. Met recente en minder recente voorbeelden – federale kieskring, verlaging van de stemgerechtigde leeftijd, afschaffing gemeentelijke opkomstplicht, hervorming Senaat... – illustreert Ivan De Vadder hoe politici met rationele voorstellen de emotionele kiezer proberen te overtuigen. Toch is het volgens hem nu tijd voor nieuwe recepten en nieuwe ideeën. De Wetstraatspecialist doet concrete voorstellen.

- 🕒 **Dinsdag 31 januari om 20u00**
- 📍 **Theaterzaal GC Felix Sohie, Gemeenteplein 39, Hoeilaart**
- 💶 **8 euro in voorverkoop / 10 euro aan de kassa**
- 📧 **Tickets zijn te koop via www.felixsohie.be**
Meer info: a.vandenput@skynet.be (Willemsfonds Hoeilaart)

Op stap met Willemsfonds Tremelo-Keerbergen

Het activiteitenaanbod van deze Willemsfondsafdeling in de komende periode:

Geleide Streetartwandeling door Leuven

- 🕒 **Zondag 11 december om 13u50**
- 📍 **Martelarenplein, Leuven**
- 💶 **5 euro voor leden / 7 euro voor niet-leden**
- 📧 **Inschrijven via rogervoeten.miekedegroen@telenet.be**

Geleid bezoek aan het Hof van Busleyden

In dit museum zijn meer dan 100 kunstwerken uit verschillende tijdsperiodes en uit diverse disciplines te bewonderen. We krijgen er een rondleiding langs de topwerken, maar ook langs de expo "Verborgene parels" met Mechelse meesterwerken. Na het bezoek klinken we met een drankje op het nieuwe jaar.

- 🕒 **Zondag 22 januari om 14u00**
- 📍 **Hof van Busleyden,**
- 📍 **Frederik de Merodestraat 65, Mechelen**
- 💶 **15 euro (op rekening BE74 9796 1712 3907)**
- 📧 **Inschrijven via rogervoeten.miekedegroen@telenet.be**

Zweig & Europa

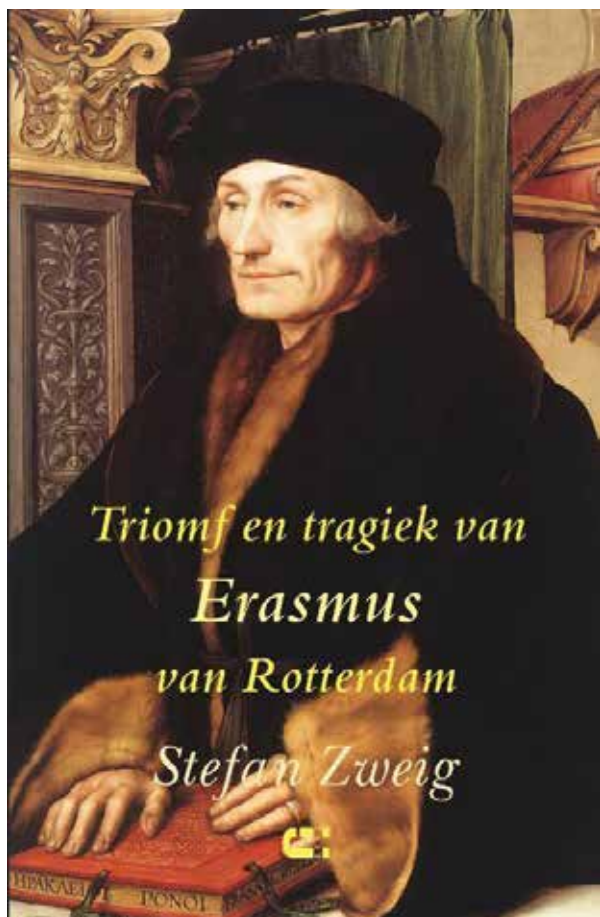
Boekbespreking: Stefan Zweig, *Aan de Europeanen van vandaag en morgen* (IJzer, 2020) en Stefan Zweig, *Triomf en tragiek van Erasmus van Rotterdam* (IJzer, 2021)

Stefan Zweig (Wenen 1881-Petropolis 1942) was voor en tijdens het interbellum één van de meest gelezen en vertaalde schrijvers in Europa. Hij schreef korte en pakkende psychologische novellen voor een breed publiek. Hij schreef ook tal van toegankelijke biografieën over grote schrijvers, dichters, kunstenaars en historische figuren. Zweig was een intellectueel en omschreef zichzelf ook zo. Zijn vaderland was Europa; het hele Europese continent dat hij zonder paspoort vrij kon doorkruisen. Hij reisde veel en ontmoette schrijvers en kunstenaars in alle uithoeken van het continent. Zijn vriendschap met Emile Verhaeren in België is alom bekend. Hij beschrijft deze vriendschap uitgebreid in zijn autobiografie *De wereld van gisteren*.

De vlucht uit Europa

De eerste wereldoorlog – toen nog de grote oorlog genoemd – is een eerste zware deuk in Zweigs Europese droom. Het interbellum, met de opkomst van het nationalisme, fascisme, nazisme overal in Europa, ziet Zweig als een gif die de Europese culturele eenheid aantast. Zweig ziet het voor zijn ogen gebeuren. Hij voorspelt meermaals de rampzalige afloop. Vanaf mei 1933 ondervindt Stefan Zweig het zelf: zijn boeken worden in Duitsland letterlijk verbrand als on-Duits. En nog voor de Nazi's Oostenrijk bij Duitsland aansluiten sluip het gif van het antisemitisme het land binnen. Stefan Zweig, opgegroeid in de joods burgerlijke cultuur van Wenen, neemt de vlucht en kiest voor ballingschap: Londen, New York, Rio, ...

We weten hoe het Stefan Zweig vergaan is. Zijn vrouw Lotte en hijzelf pleegden zelfmoord in 1942, in ballingschap in Rio. De waanzin van wat er zich in zijn Europa afspeelde, de berichten over het lot van zijn joodse familie en vrienden in Wenen, de vervolgingen en de grote slachting, dompelen hen in een diepe en uitzichtloze depressie. Ze kiezen voor de dood (lees hierover het stripverhaal *De laatste dagen van Stefan Zweig*, Casterman, 2012, door Guillaume Sorel en Laurent Seksik).

De ontgifting van Europa

Het Europa waar Stefan Zweig over droomde bestaat in tal van opzichten vandaag: politiek en cultureel. Toch ervaren velen ook vandaag nog dat de droom onder druk staat door de blinde afkeer van Europa die in vele landen de kop opsteekt, door het populisme en het nationalisme die deze afkeer voeden. Het vergiftigen van de Europese droom waar vele culturen vreedzaam samenleven is weer aan de gang. Het verklaart wellicht de *Zweig revival* die we vandaag zien.

Er is opnieuw zeer veel belangstelling voor zijn autobiografie: *De wereld van gisteren*. *Herinneringen van een Europeaan uit 1942* (zowel de fraaie uitgave van *De Arbeiderspers* in de reeks *privé-domein*, als de *Rainbow* pocketversie). Maar ook tal van andere werken worden vlot heruitgegeven. In *Aan de Europeanen van vandaag en morgen* (IJzer, 2020) bundelt Thomas Huttinga drie redevoeringen van Zweig uit de jaren '30: *De morele ontgifting van Europa* (Rome, 1932); *De eenwording van Europa* (Parijs, 1933) en *De geestelijke eenwording van de wereld* (Rio, 1936). De uitgave is voorzien van een goed nawoord door Huttinga.

Stefan Zweig was een intellectueel die bleef vashouden aan het idee dat schrijvers boven het politiek gewoel stonden. Schrijvers kiezen geen partij, maar bevorderen door hun uitwisseling de culturele Europese eenheid. "Geen daden maar woorden" dus bij Zweig. In de jaren '30, in voornoemde lezingen, beseft Zweig dat zijn positie als intellectueel ver van de realiteit staat. Hij beseft dat ze niet is opgewassen tegen de moderne propaganda van haat en nationalisme, tegen het gif dat zich in Europa verspreidt. Dus roept hij met woorden op daden te stellen om de geestelijke eenwording van Europa te promoten. Hij roept op studenten de mogelijkheid te bieden een deel van hun curriculum via uitwisseling in buitenlandse universiteiten te volgen. Hij roept Europa op ieder jaar een andere Europese stad uit te kiezen als haar hoofdstad voor het houden van congressen allerhande. Hij wil Europese kranten en media. Hij wil dat Europa een middel vindt om bewust foute en haatdragende berichtgeving in Europa over andere landen en volkeren te beteugelen. Hij roept alle Europeanen op dergelijke initiatieven te vermenigvuldigen en zo de eenheid te versterken.

Erasmus' Europa

Het zijn mooie profetische redevoeringen. Elegante toespraken. Maar, o zo braaf en naïef! Zeker als we de politieke realiteit om Zweig heen kennen. Hij is dan al op de vlucht. Zijn boeken worden verbrand. Toch houdt hij het op positieve, opbouwende, verzoenende voorstellen als antwoord. Dit is de bewuste keuze die Zweig maakt. Tekenend hiervoor is zijn boek over Erasmus. In 1934 verscheen *Triomf en tragiek van Erasmus van Rotterdam* (IJzer 2021). Een biografie van Erasmus, maar vooral een eerste verholven autobiografie van Zweig. Ook dit boek werd recent heruitgegeven in een nieuwe vertaling door IJzer met een nawoord van Thomas Huttinga. De Erasmus van Zweig is de humanist en Europeaan die tijdens de godienstoorlogen weigert kamp te kiezen en met zijn pen over alle grenzen heen eenheid, verzoening en tolerantie predikt. Is het lafheid, naïviteit, besluiteloosheid? Of is het een bewust

volgehouden humanisme als *statement* tegen haat. Het was Zweigs overtuiging dat hoezeer de geestelijke eenheid van Europa ook onderdrukt en vertrappeld wordt, ze steeds zou herrijzen. Na het Romeinse Rijk herrees ze met het Christendom. Dan opnieuw met het humanisme ten tijde van Erasmus. In de XVII en XVIIIe eeuw bracht de universele taal van de muziek op cultureel vlak eenheid in Europa, schreef Zweig vanuit de andere kant van de wereld in zijn lezing in Rio. Het volgehouden humanisme is als een lichtbaken en eerste steen voor wat komen moet na het drama van de Tweede Wereldoorlog die hij toen al voorspelde.

Voor wie *De wereld van gisteren* al gelezen of herlezen heeft, zijn deze twee recente uitgaven, de bundel met lezingen over Europa en de Erasmusbiografie, een aanrader. Ze houden onze Europese droom levendig en dat is nodig.

Johan Basiliades

Winactie

Wil je één van deze twee boeken winnen? Met het Willemsfonds geven we 3 exemplaren weg. Stuur voor 19 december 2022 een mailtje met als titel "Wedstrijd + de titel van het boek dat je wil winnen" naar hans@willemsfondsbrussel.be De winnaars worden uitgeloot en verwittigd.

Winnaars vorige winactie

In de vorige editie van Kortweg gaven we 3 exemplaren weg van het boek "Het peloton en ik" van Guillaume Martin. Deze boeken werden gewonnen door R. De Rechter, L. Leroux en M. Peters. Zij kregen het boek opgestuurd. Proficiat!

Opiniestuk vanuit de 8 Mei-coalitie

Waarom financiert het Antwerps stadsbestuur het graf van een nazicollaborateur?

Vorig jaar bracht het Vlaams Parlement een publicatie uit waarin hulde werd gebracht aan "Enkele Vlaamse koppen die de emancipatie van taal en volk vanaf de Belgische onafhankelijkheid tot de Tweede Wereldoorlog hebben vormgegeven". Zoals u zich mogelijk herinnert uit de Kortweg van februari 2021 hebben wij toen geprotesteerd tegen hoe oorlogsmisdadigers als August Borms en Staf De Clercq daarbij op een podium werden gezet; op eenzelfde pagina als Camille Huysmans en Willemsfondser Julius Hoste Jr. nota bene, die zich steeds hebben verzet tegen de fascistische gedachte en die tijdens de oorlog vanuit Londen mee de strijd daartegen hebben gevoerd. Je kan dit artikel nog nalezen op de website kortweg.brussels

Groot was onlangs ook onze verbazing en misnoegdheid over hoe het Antwerpse stadsbestuur ondertussen verder omgaat met de herinnering aan de oorlog en collaborerende heerschappen zoals Borms. Ook al zijn we de Brusselse Willemsfondsafdeling en is het niet onze gewoonte om overheden, al zeker niet elders, te bekritisieren, in dit bijzondere geval willen we toch ons ongenoegen laten blijken. Daarom verspreiden we mee het volgende opiniestuk, dat op 3 november werd gepubliceerd in *De Morgen*. Het gaat uit van de 8 Mei-coalitie, waar het Brusselse Willemsfonds deel van uitmaakt, die van 8 mei opnieuw een nationale feestdag wil maken om het einde van de Tweede Wereldoorlog en de overwinning van de liberale democratie tegen het fascisme te herinneren en vieren.

"Terwijl in veel Belgische steden ingetogen en respectvol struikelstenen ingemetseld worden op het trottoir voor de vroegere woning van personen die tijdens de Tweede Wereldoorlog door de nazi's werden gearresteerd, gefolterd, gedeporteerd of vermoord, brengen extreemrechtse burgers met veel nostalgie eerbetuigingen aan de Vlaamse nazicollaborateurs August Borms en Staf De Clercq.

De struikelstenen zijn gedenktekens ter nagedachtenis van de slachtoffers van het fascisme en de naziterreur; weinigen overleefden de gruwel van de concentratiekampen. Met opgepoetste graven van die collaborateurs wil men daarentegen de gitzwarte bladzijden uit het verleden van Vlaanderen ophemelen.

In een publicatie van het Vlaams Parlement werd verleden jaar een terugblik van de Vlaamse emancipatie weergegeven. In het historisch overzicht werden diezelfde twee collaborateurs opgenomen. Na een golf van protest keurde het Vlaams Parlement op 20 maart 2022 een resolutie goed waarin de collaboratie zonder meer werd veroordeeld en werd opgeroepen erover te waken dat de 'fouten' uit het verleden zich niet meer zouden herhalen.

Het is dan ook op zijn minst choquerend te noemen dat de herstellingswerkzaamheden voor het graf van Borms worden gefinancierd met publieke middelen. Dit is des te merkwaardiger nu de coalitie op Vlaams niveau en in de Antwerpse gemeenteraad nagenoeg dezelfde is. Daarnaast weigert het Antwerpse stadsbestuur de website van het Bormshuis, waar met geen woord over de collaboratie wordt gerept, aan te passen. Het feit dat Borms tot tweemaal toe is berecht voor collaboratie wordt genegeerd, hoewel menige historici dat hebben aangeklaagd.

Dit alles is een symptoom van het normaliseren van het extreemrechts gedachtegoed. In plaats van het banaliseren van de problematische daden van mensen als Borms, had de stad een voorbeeld kunnen stellen zoals ze deed in 2019 ten aanzien van oorlogsburgemeester Leo Delwaide. Toen werd onthuld dat Delwaide een actieve rol had gespeeld bij de Jodenvervolging tijdens de Tweede Wereldoorlog, werd het dok dat naar hem was vernoemd omgedoopt in het Bevrijdingsdok.

August Borms (achter het SS-logo)

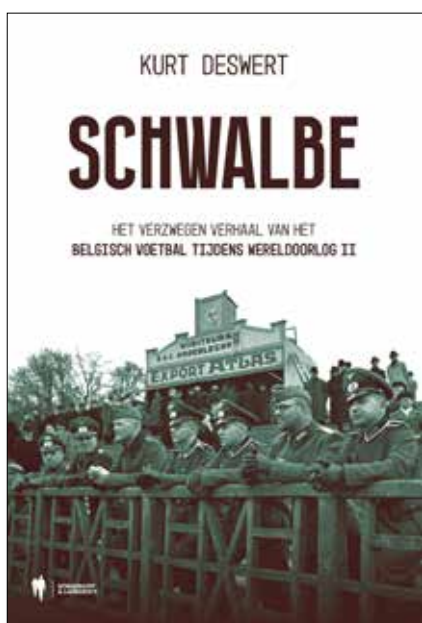
Als 8 mei-coalitie, die van 8 mei een wettelijke feestdag wil maken ter herdenking van de overwinning op de naziterreur en het fascisme, blijven we zeer waakzaam tegen de opflakking van nieuwe vormen van fascisme.

In respect voor de fundamentele mensenrechten en grondwettelijke vrijheden willen we geenszins de vrije meningsuiting en de vrijheid om te vergaderen en zich te verenigen beknotten. Maar anderzijds protesteren we krachtadig tegen de hulde die wordt gebracht aan nazicollaborateurs, zeker als die rechtstreeks of onrechtstreeks wordt ondersteund en/of gefinancierd met overheidsmiddelen.

We zullen een tolerante samenleving blijven verdedigen tegen aanvallen van extreemrechtse bewegingen."

Opiniestuk geschreven door Ellen De Soete (voorzitter 8 Mei-coalitie), Tom Lanoye (schrijver), Stéphanie Kopolowicz (kleindochter van een gedeporteerde en lid van Unie van Progressieve Joden België), Alexis Deswaef (vicevoorzitter Internationale Federatie voor de Mensenrechten), Pol De Grave (raad van bestuur Stichting Auschwitz), Lieve Franssen (Hart boven Hard) en Julien Dohet (SETCa-Liège).

Binnenkort: Schwalbe

"Terwijl de grootste vedette van het Belgisch voetbal gaat werken voor de Duitsers, belandt één van zijn ploeggenoten in Auschwitz." Onthullend, meeslepend en prikkelend; in 'Schwalbe' vertelt auteur en Willemsfondser Kurt Deswert de verzegene geschiedenis van de Belgische kledkamers tijdens de Tweede Wereldoorlog.

Wat gebeurde er bij onze clubs en wat deden onze voetballers? In 'Schwalbe' leest u het onthutsende en aangrijpende verhaal over hoe ons voetbal overleefde in oorlogstijd. Van stadion tot stalag. Een verhaal van opportunisme en heldenmoed, van Rode Duivels in het verzet en Rode Duivels in de collaboratie. Op beklemmende wijze wordt het tragische lot blootgelegd van de joodse spelers, arbiters en trainers. En wordt het relaas gedaan van de Belgische voetballers die bij Engelse en ... Duitse teams aan de slag gingen. 'Schwalbe' is een boek over goalgetters en keepers, over razzia's en avondklokken, over voetbalmartelaars, spionage en veldslagen. Op én naast het veld.

Met 'Schwalbe' heeft Kurt Deswert een totnogtoe totaal onbelicht hoofdstuk uit de Belgische voetbal- én oorlogsgeschiedenis opgedolven uit de vergetelheid. Via zijn bijzondere invalshoek met de focus op het voetbal en met tientallen volstrekt unieke foto's komt het dagelijkse leven tijdens de Tweede Wereldoorlog meer dan ooit tot leven. Zeker ook een must read voor al wie wil weten hoe het Belgisch voetbal de meest tumultueuze periode uit haar geschiedenis door is gekomen en geworden is wat ze vandaag is.

Het boek is vanaf begin 2023 te koop in de boekhandel. Vanuit het Brusselse Willemsfonds zullen wij ook exemplaren verkopen, die Willemsfondsleden met korting zullen kunnen aanschaffen. Meer info over deze verkoop en het boek in de volgende editie van Kortweg.

Julius Hoste sr.

Aan de wieg van het Vlaamse cultuurleven in Brussel

Emanuel Hiel (zittend links) en Julius Hoste (zittend rechts) op een plechtigheid bij de aanvang van de werken aan de haven van Brussel op 28 juli 1900.

De figuur van Julius Hoste sr., geboren in Tielt op 23 januari 1848, is niet weg te denken uit de strijd voor de Vlaamse ontvoogding in het Brussel van de late negentiende eeuw. Als tiener verhuist hij naar Brussel, waar hij tot zijn dertiende naar het Atheneum gaat. Hij moet afhaken wegens ziekte en schoolt zich later bij via zelfstudie. In 1863 wordt hij bediende in een stoffenhandel, waar hij gedurende meer dan twintig jaar werkt. Hij werkt zich langzaam op maar moet wachten tot zijn huwelijk in 1883 met de brouwersdochter Elisabeth Grauwels om financieel sterk genoeg te staan om zijn grote plannen te verwezenlijken.

Liberaal in Brussel

Zijn belangstelling voor de Vlaamse cultuur wordt gewekt en in 1865 publiceert hij voor het eerst enkele bijdragen in *Vlaamsche Tijding*, een blad van Xavier Havermans dat zich politiek neutraal opstelde en naast de Vlaamse eisen zwaar inzette op enkele progressieve thema's zoals aandacht voor de levensomstandigheden van de arbeiders en uitbreiding van het stemrecht. In 1869 engageert Hoste zich als secretaris van *De Veldbloem*. Deze volksmaatschappij vindt in dat jaar een tweede adem en profileert zich onder het voorzitterschap van Havermans als een pluralistische flamingantische drukingsgroep die de Vlaamse cultuur in het Brusselse wil verspreiden. Hiervoor organiseert *De Veldbloem* onder meer volksvoordrachten en zangstonden en opent een eigen bibliotheek. Hoste raakt intussen ook in de ban van het ideeëngoed van de Gentenaar Julius Vuylsteke die erin geslaagd was via het Willemsfonds een Vlaams-liberaal vrijzinnig front te creëren en overweegt ook in Brussel met een afdeling van start te gaan.

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1870 kiest Hoste partij voor de progressieve liberalen van Karel Buls en Leon Vanderkindere. In de daarop volgende jaren richt hij mee verschillende liberale Vlaamsgezinde organisaties op in het Brusselse, zoals de Liberale Vlaamse Bond en de Vlaamsche Kiezersbond.

Aan het hoofd van het Brusselse Willemsfonds

In 1871 wordt Hoste lid van het Willemsfonds en twee jaar later, in 1873, staat hij samen met Emanuel Hiel en Hippoliet Bauduin aan de wieg van de Brusselse Willemsfondsafdeling. Hij wordt in 1875 voorzitter van de afdeling en kiest, in tegenstelling tot het hoofdbestuur in Gent, voor een radicale Vlaamse koers. Hij wordt hierin gesteund door verschillende zwaargewichten binnen het Willemsfonds, zoals Jan van Beers, Max Rooses, Jan Van Rijswijck en uiteraard zijn goede vriend Karel Buls. Deze onenigheid met het hoofdbestuur wordt pas in 1888 bijgelegd. In 1891 neemt hij na een zware discussie over

de politieke koers van de Brusselse liberale flaminganten ontslag als voorzitter maar keert in 1898 al terug en blijft vervolgens onafgebroken voorzitter tot 1921.

Als afdelingsvoorzitter doet hij meer dan enkel besturen. Hij is actief als voordrachtgever over onder meer Marnix Van Sint-Aldegonde en de tijd van de geuzen met de *Pacificatie van Gent* uit 1576, over Benjamin Franklin en de Brusselse Gilden, een heel eclecticisch aanbod. In 1877 opent hij de eerste Volksboekery en in 1880 start hij de cursus 'Nederlands voor Anderstaligen' op. Via tal van ondercomiteiten krijgt zijn afdeling steeds meer invloed op het Vlaamse cultuurleven in Brussel. Zijn uitstekende relatie met het liberale stadsbestuur zorgt voor een continue gulle subsidiëring van de Willemsfondsactiviteiten op vlak van onderwijs, vorming via volksvoordrachten en bibliotheken, taalbelangen, zang, bevordering van het liberalisme en de vrijzinnigheid. Het ledental stijgt in 1883 tot 800. Toch zal ook 'zijn' afdeling de gevolgen van de liberale kiesnederlaag van 1884 voelen. De gloriejaren zijn voorbij en er zet een langzame daling in van de omvang, en dus ook impact, van de Brusselse afdeling. Kort na de eeuwwisseling herstelt de afdeling zich en onder zijn leiding worden de activiteiten hervat, weliswaar op kleinere schaal, maar in 1906 toch alweer met een 250-tal leden. Prioriteit wordt gegeven aan de taalleergangen, de bibliotheek en de volksvoordrachten, wat mits de nodige modernisatie en actualisering een hele eeuw verder wordt doorgetrokken.

Via de Zweep en Het Laatste Nieuws naar ...

Zijn impact op de Vlaamse beweging krijgt een totaal nieuwe dimensie als hij in 1888 de eigenaar-uitgever wordt van *Het Laatste Nieuws*. Aan het geschreven woord hecht Hoste reeds lange tijd veel belang. Halverwege de jaren 1860 werd hij mede-uitgever van *Vlaamsche Tijding* en in 1869 sticht hij *De Zweep*. Als uitgever en hoofdredacteur wil hij in eerste instantie focussen op de Vlaamse kwestie, los van elke levensbeschouwing. Katholieken zoals Juliaan De Vriendt en Hendrik Conscience neemt hij op in de redactie maar zijn persoonlijk engagement als

liberaal gaat uiteindelijk doorwegen. Vanaf 1872 profileert *De Zweep* zich als een uitgesproken Vlaams strijdblad met een antiklerikale en liberaal-progressistische inhoud. Hoste gebruikt, onder zijn schrijverspseudoniem 'Julius Van Thielt', *De Zweep* meermaals om de liberale flaminganten uit Brussel en Vlaanderen te mobiliseren voor de strijd voor de vernederlandsing. Zo is hij in de jaren 1870 een opvallende aanwezigheid in het verzet tegen de dreigende verfransing van het (liberale) Antwerpse stadsbestuur, de organisatie van de Vlaamse Landdag van 1873 en de strijd voor de belangrijke taalwetten van 1873 (wet Cooremans), 1878 (wet De Laet) en 1883 (wet Cooremans-De Vigne). Stiekem blijft Hoste nog even hopen op een verzoening tussen katholieke en liberale flaminganten. Zo is hij in 1881 de belangrijkste initiatiefnemer van de viering van Hendrik Conscience en doet hij in 1884 nog een laatste poging om een Vlaamse Landdag over de levensbeschouwelijke gronden heen te organiseren. In 1888 eindigt dit verhaal echter.

Met de uitgave van *Het Laatste Nieuws* creëert hij de kans om zijn actieterrein ingrijpend uit te breiden. Zijn invloed in Brussel en wijde omgeving verruimt op korte tijd naar een bereik over geheel Vlaanderen, dat een duidelijk geprofileerde liberale en Vlaamse krant, gericht op het grote publiek, rijker wordt. Voor de Liberale Partij betekent dit een belangrijke stap voorwaarts naar het bereiken van een tot dan verwaarloosd potentieel kiespubliek. De krant neemt een steile vlucht omhoog en behoort rond de eeuwwisseling met een oplage van 60.000 tot de Belgische top. Deze uitstekende cijfers brengen Hoste in 1911 aan het hoofd van de belangrijke Brusselse afdeling van de Algemene Belgische Persbond, waarvan hij tot het uitbreken van de oorlog voorzitter is. Een poging in 1900 om een tweede krant als 'kwaliteitskrant' te lanceren, *De Vlaamsche Gazet*, slaat niet echt aan en wordt stopgezet in augustus 1914.

... de eregalerij van het liberaal flamingantisme

Hoste wordt een belangrijk en gewaardeerd man binnen de partij waar hij, ondanks zijn Vlaamsgezindheid die toen nog velen afstootte, in 1892 verkozen wordt tot ondervoorzitter van de Brusselse *Ligue libérale*, waar hij samen met Eugène Goblet d'Alviella de gematigde progressieven vertegenwoordigt. Hoste is vanaf dan niet meer te stuiten. Hij is actief op alle mogelijke terreinen die met de verdediging en promotie van de Vlaamse beweging, het liberalisme of de vrijzinnigheid te maken hebben. Hij engageert zich binnen de Liberale Vooruitstrevende

Liberas bewaart het porseleinen eetservies, door Hendrik Conscience geschonken aan Julius Hoste voor zijn huwelijk.

Volksbond en de Ligue de l'Enseignement. In 1913 is hij één van de stichters van het Liberaal Vlaams Verbond, dat op zijn beurt in de jaren 1970 aan de basis zal liggen van de oprichting van de Vlaamse PVV. Zijn stille droom over een partijgrensoverschrijdend flamingantisme blijft ondanks alles ook op waakvlam staan, getuige hiervan zijn actieve betrokkenheid bij de oprichting van het Vlaamsch Huis op de Grote Markt in Brussel in 1909, samen met Lodewijk De Raet, Maurits Josson, Lodewijk Peerenboom en Frans Reinhard.

Liefde voor het toneel

Hoste is niet enkel fan van het geschreven woord, ook het gesproken woord ligt hem nauw aan het hart en dat krijgt vorm in zijn liefde voor het Vlaams toneel dat hij ook in Brussel op de kaart wil zetten. Hij voert hiervoor een lange en harde campagne, waarbij hij nadrukkelijk en met succes naar één Vlaams front streeft. In 1873 boekt hij een eerste overwinning: de stad Brussel toont zich bereid om een Nederlandstalig beroepsgezelschap te subsidiëren. Hoste gaat vervolgens voor een volgende grote stap en vraagt een eigen Vlaamse toneelzaal. In 1877 krijgt het gezelschap de beschikking over een eigen zaal, maar deze voldoet niet echt en Hoste zoekt verder naar een betere locatie. Zijn wens wordt vervuld in 1887 wanneer hij met de steun van zijn vriend en burgemeester van Brussel Karel Buls de Koninklijke Vlaamse Schouwburg aan de Lakensestraat mag openen. En net zoals in zijn persimperium neemt hij ook in de toneelzaal de pen zelf ter hand. Hij schrijft verschillende toneelstukken, waaronder De Kleine Patriot, Breidel en de Coninc (met muziek gecomponeerd door Karel Miry) en De Brusselse Straatzanger, zijn populairste werk, over een jonge straatzanger onder de Spaanse bezetting in de 16e eeuw. Met dit stuk wordt de nieuwe KVS bovendien geopend, in aanwezigheid van koning Leopold II die bij deze gelegenheid voor het eerst een Nederlandstalige toespraak geeft. De Brusselse Straatzanger zal in 1977, ter gelegenheid van de eeuwfeestviering van de KVS worden heruitgegeven en opnieuw op de planken worden

Optocht met de Liberale Volksbond Gent-Eeklo op 26 september 1909, met in het midden Julius Hoste

gebracht. In 1978 volgt de film, geproduceerd door de BRT, geregisseerd door Walter Moeremans en Peter Simons, met in de belangrijkste rollen de (nog jonge) Warre Borgmans, Gilda De Bal, Vic Moeremans, Ann Petersen, Alex Cassiers en Senne Rouffaer.

De Grote Oorlog

De Eerste Wereldoorlog is een belangrijk breukpunt. Hij laat in 1918 de zorg voor zijn persimperium, dat hij tijdens de oorlog stillegt, over aan zijn zoon, Julius Hoste jr, die op alle vlakken een waardige opvolger van zijn vader zal worden. Vader Hoste blijft actief achter de schermen en zal vooral voor het Willemsfonds en het Liberaal Vlaams Verbond tot aan zijn dood in 1933 een spilfiguur blijven.

Wat nu nog rest

Zijn grootste verwezenlijkingen, Het Laatste Nieuws heden onderdeel van de Persgroep en de KVS zijn nog steeds

begripen in Brussel én in Vlaanderen. Ook verschillende door hem (mee)gestichte verenigingen waaronder de Brusselse Willemsfondsafdeling zijn nog actief. Een echt archief is er helaas niet. Zijn nalatenschap zit gespreid over verschillende bewaarinstellingen met nadruk op het Letterenhuis in Antwerpen en uiteraard Liberas waar onder meer zijn briefwisseling met het hoofdbestuur van het Willemsfonds tot de stukken met betrekking tot een grote huldiging werden bewaard en gedigitaliseerd. De afbeeldingen bij dit artikel spreken hierbij voor zich. Ook De Zweep en Het Laatste Nieuws zijn beschikbaar in de leeszaal. Een volledig overzicht vindt u op onze website, www.liberas.eu

Bart D'hondt, Wetenschappelijk medewerker Liberas

Oproep

150 jaar Willemsfonds Brussel

De Zweep meldt dat de heeren H. Bauduin en E. Hiel, toegevoegde bestuurleden van het Willems-Fonds te Brussel, de leden dezer instelling, welke in de hoofdstad en hare voorsteden wonen, uitgenoodigd hebben op eene Vergadering ten einde tot de stichting eener Afdeling over te gaan. Deze vergadering moet heden avond om 8 ure in het Lucas-huys, Hertogelijke straat, 22bis, te Brussel plaats hebben.

Met deze aankondiging, in de krant Het Volksbelang van 18 oktober 1873, begint ons verhaal. Nadat er reeds enkele afdelingen waren opgericht in Vlaanderen, wordt 149 jaar geleden ook een afdeling opgericht in de hoofdstad. Op 18 oktober komen Willemsfondsen samen om de afdeling te stichten in het Lucas-huis en in december van dat jaar zou een eerste activiteit

volgen in het Concert Noble.

In het najaar van 2023 zullen we dus 150 jaar bestaan en dat willen we vieren. Over de activiteiten die hieraan zullen gekoppeld worden, houden we je uiteraard op de hoogte via dit magazine. Maar om te kunnen terugkijken op de voorbije decennia hopen we ook op jouw steun te kunnen rekenen.

Zo willen we samen met Liberas zoveel mogelijk info & materiaal verzamelen over het Brusselse Willemsfonds. Heb je nog foto's van Willemsfondsactiviteiten? Een poster van een activiteit van 30 jaar geleden? Een leuk verhaal dat je wil delen? Laat ons a.u.b. weten. Stuur een mailtje naar suzanne.terhaar@willemsfonds.be

Alvast bedankt!

Banner van Willemsfonds Schaarbeek-Evere-Sint-Joost met één van de oprichters van het Brusselse Willemsfonds: de dichter Emanuel Hiel.

Bartholomeus Van De Velde brengt Händel naar Woluwe

Op 19 december kan je met Willemsfonds Woluwe mee komen luisteren naar het B-ENSEMBLE in W:Hall. Onder leiding van dirigent Bartholomeus Van De Velde zullen zij een eigentijdse versie brengen van Händel's Fire Music en Water Music. Nabij het Zoniënwoud in het mooie Watermaal-Bosvoorde spraken wij met hem over dit bijzondere concert. De praktische details van het concert vind je op de volgende pagina.

Wie is Bartholomeus Van De Velde?

Opgegroeid in Lier had hij al snel een voorliefde voor muziek. Zijn vader nam hem jaarlijks mee naar de Salzburger Festspiele, waar hij de beste dirigenten zag. Aan het conservatorium studeerde hij voor violist, maar al snel kwam hij erachter dat hij gemaakt was voor het dirigeren. Na lessen en doortochten in Parijs en Luik kwam die droom uit. Hij had 17 jaar lang zijn eigen Charlemagne for Europe-orkest en dirigeerde in o.a. Mexico, Japan, China, Zuid-Korea, Indonesië, enz. en natuurlijk ook in eigen land. Momenteel geeft hij bovendien een masterclass aan potentiële toekomstige dirigenten en geeft hij coaching, waarbij muziek en de werking van een orkest stevast als metafoor wordt gebruikt.

Op 16 december brengt het B-ENSEMBLE onder uw leiding het concert Water Music & Fire Music van Händel. Allereerst: moet je een echte muzikkenner zijn om van dit concert te kunnen genieten?

Neen, dat hoeft zeker niet. Wij spelen muziek voor een open publiek. Één van mijn bedoelingen is altijd geweest, ook tijdens de jaren dat ik mijn eigen Charlemagne for Europe-orkest had, om mensen uit te nodigen die nog nooit naar een concert zijn geweest. Kenners zijn uiteraard ook welkom, maar niet-kenners ontdekken iets nieuws. En in een leven iets nieuw ontdekken, ik denk dat dat altijd een grotere openbaring is dan al iets kennen en achteraf nog iets bijleren. De klassieke muziek mag zeker ook nog meer bekendheid krijgen, want het is een gebied waar men nog veel in kan ontdekken.

Wat maakt uw opvoering van Händels muziek zo bijzonder?

Wel, de vuurmuziek van Händel is gecomponeerd met slagwerk erbij en ik doe altijd graag iets speciaals, dus hebben we die slagwerkinstrumenten vervangen door taiko. Dit zijn Japanse slaginstrumenten. Ik ga dus proberen om tijdens het concert verschillende invloeden bij mekaar te brengen: oosterse instrumenten laten samensmelten met westerse klanken. Sommigen zouden dit crossovermuziek noemen, maar ik denk eerder filosofisch: we leven in een wereld van globalisatie, waarbij iedereen, zeker in een kosmopolitische stad als Brussel,

wordt beïnvloed door culturen van over de hele wereld, en kunst is een goed instrument om mensen bij mekaar te brengen en een teken te geven dat we veel beter met mekaar kunnen samenleven dan dat we denken.

Die taiko-instrumenten worden overigens bespeeld door Belgen, dus niet door Japanners. Grete Moortgat heb ik ontdekt tijdens een concert in de Japanse ambassade en ik vond dat zo fantastisch. De klank en kleur van die taiko gaat door merg en been en dat wil ik dus samensmelten met het eerder West-Europese strijkorkest.

Ik zeg daarbij trouwens niet dat we door zulke samensmelting onze eigen cultuur moeten verwaarlozen, zeker niet, maar laat ons samen iets doen en laat ons dat doen op een wijze waarop de klankkleuren samengaan: we moeten tenslotte toch ook samenleven, en dat kan je het beste doen door met mekaar te musiceren en te communiceren, en dus gaan wij communiceren met muziek op het podium.

Wat wil u nog meer bereiken met dit concert?

Ik wil de mensen met een deuntje de zaal uit laten gaan, en wanneer ze een kleine melodie kunnen zingen van wat er die avond gespeeld is, dan ben ik zeer blij. In mijn ensemble trek ik ook muzikanten aan die dezelfde filosofie hebben, namelijk zij die mensen blij willen maken door mooie muziek te maken en die professioneel zijn, en daar probeer ik de beste muzikanten van binnen en buiten de grenzen voor te nemen.

Daarna is het ook mijn job om het beste uit elke muzikant te halen, en dat is een harde job, want veel mensen denken dat dirigeren... wel, ze zien mij vanop mijn rug en ze zien mij mooie gebaren maken. Maar daar gaan veel andere dingen aan vooraf. Het concert is de kers op de taart. Al van voor de zomervakantie zijn we bezig met dit concert: het hele samenstellen ervan, de juiste mensen kiezen, de planning maken, de repetitietijden indelen, ... Dus dat is een evolutie die groeit en de top is het concert. Ik hoop dat Woluwe het graag hoort.

U heeft veel ervaring als dirigent, met ook veel buitenlandse opdrachten. Wat was uw mooiste ervaring?

Mexico hoort tot de mooiste momenten van mijn leven. Ik kende het helemaal niet toen ik 20 jaar geleden een uitnodiging kreeg om het Nationaal Orkest van Mexico te dirigeren, maar ik ben er naartoe gegaan, ondanks dat veel mensen kritische opvattingen hadden over dat land. Maar Mexico bleek een fantastisch land te zijn, een land met een grote cultuur. De Mexicanen zien het zelf niet, maar het is ook echt een land voor de toekomst, ze hebben alles. En als buitenlander ben je daar welkom, met open armen

zelfs. Ze verdedigen hun eigen cultuur weliswaar, maar staan ook open voor nieuwe culturen en interpretaties. Het is concurrentie, in de positieve zin van het woord, en deze verhoogt alleen maar de energie om het beter te doen.

En wat wil u in de toekomst nog doen?

De mensen terug doen dromen. Tijdens mijn concerten, ook in Mexico heb ik dat gedaan, spreek ik altijd vooraf de mensen toe. Ik leg uit waarom dat stuk geschreven is, en elkeen die dat hoort, heeft nadien een andere droom wanneer men het stuk hoort. En wat je droomt, dat noem ik rijkdom. Ik blijf ook verder dromen en ik vecht voor mijn dromen. En in alle eerlijkheid: al wat ik gedroomd heb, is altijd uitgekomen. Ik heb gedroomd om ooit in mijn leven het Requiem van Verdi te dirigeren, en dat heb ik in BOZAR kunnen doen. Ik heb altijd gedroomd de Hohe Messe van Bach te dirigeren en dat heb ik gedirigeerd in Tsjechoslovakije, in Hongarije en hier. De Carmina Burana, enzovoorts. En ik heb nog zoveel dromen, bijvoorbeeld directeur van een orkest worden, en ik zou graag nog zoveel muziek willen dirigeren. Ik denk dat mijn leven te kort zal zijn om alles te doen, maar je moet blijven dromen, tot de laatste snik.

Water Music & Fire Music van Georg Friedrich Händel Gebracht door het B-ENSEMBLE

Op 19 december gaat Willemsfonds Woluwe naar dit concert in W:HALL, het Cultureel Centrum van Sint-Pieters-Woluwe. The Water Music is een verzameling van orkestrale bewegingen, vaak gepubliceerd als drie suites, gecomponeerd door George Friedrich Händel. Het ging in première op 17 juli 1717, als antwoord op het verzoek van koning George I om een concert op de rivier de Theems. The Water Music werd geschreven voor een relatief groot orkest en opent met een Franse ouverture en bevat menuetten, bourrées en hornpipes.

Music for the Royal Fireworks is een groep van vijf stukken voor orkest, eveneens gecomponeerd door George Friederich Händel in 1749. Hij werd door koning George II gevraagd om de muziek te schrijven om met muziek en vuurwerk het Verdrag van Aken te vieren. Dit was een overeenkomst tussen veel Europese landen om een einde te maken aan de Oostenrijkse Successieoorlog. De muziek heeft vijf delen: een ouverture, een Bourrée, een beweging genaamd La paix (The Peace), La réjouissance (The Rejoicing) en twee menuetten. Het bijzondere aan deze avond is dat het slagwerk wordt vertolkt door Japanse slagwerkinstrumenten: "taiko". Een unieke uitvoering in première alhier. Een teken van globalisatie waarin we allen samen diverse culturen ontdekken (zie pagina 10).

- Maandag 19 december om 20u15**
- W:HALL, Charles Thielemanslaan 93, Sint-Pieters-Woluwe**
- 20 euro (zolang de voorraad tickets strekt)**
- Inschrijven via willemsfonds.woluwe@gmail.com**

Zaterdag 18 maart 2022
van 's middags tot 's avonds

Na 3 jaar afwezigheid de terugkeer van
Stoofvlees & tomaat-garnaal
(met lekkere frietjes)

Royal Leopold Ukkel FC
Zwartebeekstraat 23, Ukkel
Ruime parking voorzien

Advertentie

THE VANDIESEL COMPANY THRILLER

HET VERBORGEN DECENNIUM

BINNENKORT VERKRIJGBAAR

Nu al te bestellen via
<https://www.thevandieselcompany.com/>

Vanaf december 2022 in de grotere
boekhandels en online!

Van auteursduo
**Dirk Vanderlinden &
Beatrijs Vermaercke**

DIRK VANDERLINDEN
BEATRIJS VERMAERCKE

Het 10de boek in de reeks
over The Vandiesel Company

De Goldsmiths Universiteit van Londen maakt zich op voor de plechtige opening van het academiejaar. Nick Bishop kan als kersverse rector al meteen zijn stempel drukken. Zijn bezorgdheid om zijn studenten lijkt echter wat uit de hand te lopen. Een decennium uit zijn eigen verleden dat hij lang verborgen kon houden, lijkt hem ook plots in te halen.

Colofon

Werken mee aan deze editie:

Johan Basiliades, Imane Belguenani, Renaud Ben Lakhal, Ilse Carlé, Mireille Corteville, Pieter-Jan De Coster, Carla Dejonghe, Kurt Deswert, Suzanne ter Haar, Laurent Van Der Elst, Wannes Van Herreweghen, Hans Van Rompaey en Denise Vergeylen. Dank ook Liberas en Bart Dhondt, en aan het huisvandeMens Brussel en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor hun steun.

Wil je Kortweg gratis thuis aankrijgen? Of wil je deze niet meer ontvangen?

Laat ons iets weten via mail, telefoon of post.
Tel. 0497 58 54 96 - Mail: suzanne.terhaar@willemsfonds.be
Postadres: Andrée De Jonghstraat 12 bus 17, 1020 Laken

www.willemsfondsbrussel.be
facebook.com/WillemsfondsBrussel
instagram.com/willemsfondsbrussel

18de Ukkel's Eetfestijn

Graag op voorhand inschrijven a.u.b.:
Merci de réserver à l'avance:
0476 29 09 83 - laurentvanderelst@hotmail.be

Foto-album: een kleine terugblik

27-29 september - Wereldkampioenschap Poetry Slam

Winnaar Xabiso Vili tijdens de finale

In Kinopolis **Brussel** vond op 27, 28 en 29 september het **eerste Wereldkampioenschap Poetry Slam** plaats. Veertig slamdichters afkomstig uit alle hoeken van de wereld namen het tegen elkaar op in wat je als 'een boksmatch met woorden' kan beschrijven. Tijdens het WK kwamen nationale Poetry Slam-kampioenen uit de hele wereld samen in Brussel voor deze wedstrijd, waarin elke artiest 3 minuten de tijd kreeg om het publiek en de jury te overtuigen. De artiesten brachten hun poëtische teksten als een echte performance. Daarmee breken ze met het traditionele imago van poëzie als een elitaire kunstvorm: Slam Poetry is vaak geanimeerd, levendig en rechtdoorzee, met veel ruimte voor publieksparticipatie. Het genre heeft dezelfde roots als hiphop en urban culture, wat zich weerspiegelt in de diverse achtergronden van de artiesten en de vaak activistische en maatschappijkritische inhoud. De diversiteit aan teksten en culturen maakt dat het WK Poetry Slam garant staat voor een straffe en laagdrempelige staalkaart poëzie.

Het was uiteindelijk **Xabiso Vili van Zuid-Afrika** die de juryprijs wegkaapte en **Wereldkampioen Poetry Slam 2022** is geworden. Naast de trofee, die hij ontving van **Brussels minister Sven Gatz**, krijgt hij een resem aan podiumkansen wereldwijd.

De wereldkampioen werd verkozen door een landenjury, afgevaardigd door de deelnemende landen, die via een videoverbinding inbelden. Daarnaast werd er ook een **publieksprijs** uitgereikt aan de deelnemer met het meeste stemmen van het publiek (zowel aanwezig in de zaal als online, want het wereldkampioenschap werd wereldwijd gelivestreamd). Deze prijs ging naar **EOB uit Guinea**.

Met dit Wereldkampioenschap hebben we in België de eerste stap gezet naar een jaarlijks terugkerende wedstrijd die poëten samenbrengt voor een boeiende poëziecompetitie. Volgend jaar zal het dan ook opnieuw plaatsvinden, dit keer in Brazilië. Heb je het WK gemist? Je kunt de halve finales en de finale terugkijken via de website <https://www.worldpoetryslam.org/live-streaming-worldpoetryslamchampionship>

De publieksprijs ging naar EOB uit Guinea

8 oktober - Geleide wandeling Tuinwijk Sint-Agatha-Berchem

15 oktober - Expo "Alexandrië" in BOZAR

Blik op de voorbije activiteiten

22 oktober - Visetentje Jette

24 oktober - Boekvoorstelling Louis Mettwie

25 oktober - Lezing Erfenis zonder bekommernis

5 november - Begraafplaats Dieweg in Ukkel

30 oktober - Stadsbezoek Aalst

Foto-album: een kleine terugblik

6 november - Schooluitstap "Ligue de l'enseignement"

Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel heeft een sterke reputatie. Het staat bekend om zijn kwaliteit. Steeds meer ouders kiezen ervoor om hun kind naar een Nederlandstalige school te sturen en dat is niet toevallig. Sinds 2000 zijn er duizenden plaatsen bijgekomen in het basis- en secundair onderwijs. Daarnaast is scholenbouw ook een instrument om aan stadsvernieuwing te doen. Scholen zijn belangrijke ontmoetingsplekken en samen met de bouw van scholen herleeft ook de wijk. Vanuit die optiek ontstond het concept 'brede school'.

Scholenbouw doet wijken heropleven.

Scholen zijn bakens in de wijk. Het zijn plaatsen waar iedere dag veel mensen verzamelen. Goede architectuur met respect voor de stedelijke en historische context zorgt voor heropwaardering van de Brusselse wijken. Veel scholen vallen op omwille van hun bijzonder karakter. Ze zijn het resultaat van een mix van heden en verleden, geven een nieuwe bestemming aan ongewone gebouwen, zijn ingepland op uitzonderlijke locaties in de stad of blinken uit omwille van hun toonaangevende architectuur.

Schooluitstap

Daarom gaan we, samen met het Willemsfonds Brussel, een kijkje nemen in een aantal van deze scholen en vernemen we vanuit de eerste hand hoe een school tot stand komt in een bepaalde context en met welke parameters rekening gehouden moet worden om tot een welbepaalde architectuur te komen. De eerste editie, welke zich eerder toeleedde op de geschiedenis van de publieke scholenbouw in Brussel, was alvast een groot succes.

Vanop het Anneessensplein gingen we van start met de voormalige **gemeenteschool nr. 13** (nu Institut Supérieur Lucien Cooremans). Een uitzonderlijk mooi gebouw in neo-Vlaamse renaissancestijl uit 1877, ontworpen door de befaamde architect Charles-Emile Janlet. Achter het hoofdgebouw dat de administratieve lokalen en de woningen van de directeur en de conciërge bevat, strekken zich twee loodrechte vleugels uit van drie verdiepingen met daarin de klaslokalen. Tussen beide vleugels ligt de overdekte speelplaats.

De volgende stop was meteen één van de hoogtepunten.

De modelschool van de Ligue de l'Enseignement, ontworpen door Ernest Hendrickx uit 1875. De Ligue de l'Enseignement werd opgericht op 28 december 1864 door progressieve liberalen die het onderwijs in België wilden bevorderen. De oprichtende leden, onder wie **Karel Buls**, die schepen van openbaar onderwijs was alvorens burgemeester van Brussel te worden, waren alle afkomstig uit de Libre-pensée, een burgerlijke kring van vrijdenkers. De Ligue ijverde voor verplicht, kosteloos en vrijzinnig onderwijs en wou zowel de inhoud van de leerprogramma's hervormen als de schoolgebouwen vernieuwen. Ze pleitte ook voor een beter sociaal statuut voor onderwijzers, onderwijs voor meisjes en de oprichting van volksbibliotheken, scholen voor volwassenen en normaalscholen om de leerkrachten op te leiden. Ze verspreidde geregeld publicaties met haar standpunten, lobbyde bij de politieke wereld en organiseerde openbare vergaderingen. Om hun ideeën in praktijk te brengen, vatte de Ligue het plan op om de bouw te financieren van een modelschool die door zijn geperfectioneerde leerprogramma's, zijn rationele onderwijsmethodes en inrichting van de klaslokalen als voorbeeld zou dienen voor alle volksscholen van het land. Bij de bouw van de Modelschool nr. 110 aan de M. Lemonnierlaan werd in ruime mate gebruik gemaakt van nieuwe technologieën en materialen, zoals staal voor de steunbalken van de galerijen, de overkapping van de binnenplaats en de lateien van de ramen. Ook de verwarming, de verluchting en het sanitair waren zeer modern voor die tijd.

De Modelschool kreeg navolging in de bouw van een tiental scholen op het grondgebied van Brussel, maar ook in de randgemeenten en elders in België. Zo ook de volgende stop; de **lagere school nr. 7** (1897) aan de Hoogstraat, gebouwd door architect Adolphe Samijn. Ook hier vinden we een voorbouw aan de straat, met inkom en dienstlokalen, met dwars erop een beglaasde hal met hellend vlak als overgang naar het eigenlijke, lager gelegen klassengebouw.

Het **Sint-Jan Berchmanscollege** kon natuurlijk ook niet ontbreken aan de lijst. De jezuïeten openden hun eerste college in België op 29 augustus 1835 in het oude hotel van Hoorne in de Ursulinenstraat. De aanhoudende stijging van het aantal leerlingen eiste een radicale oplossing: ofwel een ingrijpende renovatie van de gebouwen ofwel verhuizen. De voorkeur ging uit naar deze tweede oplossing, ook al omdat de Noord-Zuidverbinding, waarvan de werken in 1903 waren begonnen, een deel van het internaat zou opslokken. Maar onder druk van de ouders en de oud-leerlingen werd de oude vestiging gehandhaafd. Het college heette tot 1905 'Collège Saint-Michel', waarna het de naam droeg 'ancien collège Saint-Michel' om het onderscheid te maken met het 'nouveau collège Saint-Michel' gelegen in Etterbeek (zie hieronder). Nadat de Franstalige sectie definitief naar Etterbeek verhuisd was, verkreeg het in 1953 de huidige benaming 'Sint-Jan-Berchmanscollege'.

In de gietende regen gleden onze wandeling door naar de **kleuterschool van Victor Horta** uit 1897. Waar een fantastische renovatie van art-nouveau-experte Barbara Van der Wee de oorspronkelijke pracht herstelde en bovendien de capaciteit verdubbelde door in de kelders klaslokalen te bouwen.

Onze wandeling eindigde in een nieuwbouwproject: de **Nieuwlandsite**, waar de Sint-Joris basisschool net klaar was voor ingebruikname. De geschiedenis van de site is boeiend in een groot gebouwencomplex op nummer 198 werkten de zusters van het Heilig Hart aan de wederopvoeding van "mislopen of gevallen meisjes". Zij verlieten Nieuwland in 1922, nadat het gebouw in 1921 was aangekocht door kardinaal Mercier en ter beschikking gesteld van de Broeders van de Christelijke Scholen, om er de tweetalige normaalschool Sint-Thomas te openen. In 1950 kochten de Broeders de gebouwen over van het aartsbisdom en een nieuwe bouwcampagne startte. De gevels kregen hun definitieve uitzicht. Om de bouw te financieren deed men een beroep op milde weldoeners en op de goklust van de oud-studenten. De impact van het instituut op het Vlaamse onderwijslandschap is moeilijk te overschatten. Er werden navormingen en Pedagogische Seminaries ingericht; het tijdschrift 'Stem uit Nieuwland' publiceerde regelmatig artikelen rond onderwijsvernieuwing en projectwerking en afgestudeerden vond je terug in alle lagere en middelbare scholen van Vlaanderen. Sint-Thomas op zijn best. Vandaag is de Nieuwlandsite de eerste echte Brede school in Brussel. Met dit uitgangspunt wordt de kans gegeven aan een kind om gedurende zijn pedagogisch parcours, door te groeien op één zelfde plek. Daarom introduceerde de site ruimte voor een kinderdagverblijf, kinderopvang, een basisschool, een muziekacademie en een deeltijds kunstonderwijs. Een echte kansmachine.

In het voorjaar van 2023 zetten we de reeks "Schooluitstap" verder.

Frederik Ceulemans

Blik op de voorbije activiteiten

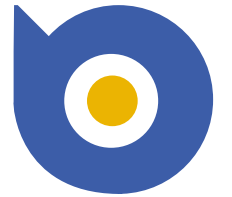
5 november - Diongrewandeling in Vorst en Sint-Gillis

19 november - Museum Soiree in het Africamuseum in Tervuren

Kalender

STREETART-WANDELING IN LEUVEN

- 🕒 **Zondag 11 december om 13u50**
- 📍 Martelarenplein, Leuven
- 💰 5 euro voor leden / € 7 voor niet-leden
- 📧 rogervoeten.miekedegroen@telenet.be
- Willemfonds Tremelo-Keerbergen

COFFEE TASTING

- 🕒 **Zaterdag 17 december om 14u00**
- 📍 GC Op-Weule, Sint-Lambertusstraat 91, Sint-Lambrechts-Woluwe
- 💰 6 euro
- 📧 kurtdeswert@hotmail.com
- Willemfonds Woluwe

GELEID BEZOEK AAN LA FONDERIE

- 🕒 **Zaterdag 17 december om 14u30**
- 📍 La Fonderie, Ransfortstraat 27, Sint-Jans-Molenbeek
- 💰 3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden
- 📧 wannes@willemsfondsbrussel.be
- Willemfonds Sint-Jans-Molenbeek en Koekelberg

CONCERT "WATER MUSIC & FIRE MUSIC"

- 🕒 **Maandag 19 december om 20u15**
- 📍 W:Hall, Charles Thielemanslaan 93, Sint-Pieters-Woluwe
- 💰 20 euro
- 📧 willemsfonds.woluwe@gmail.com
- Willemfonds Woluwe

LEZING DIRK VERHOFSTADT: DAGBOEK 1933

- 🕒 **Woensdag 21 december om 20u00**
- 📍 GC Felix Sohie, Gemeenteplein, Hoeilaart
- 💰 Gratis voor leden / 4 euro in voorverkoop / 6 euro aan de kassa
- 📧 www.felixsohie.be of a.vandenput@skynet.be
- Willemfonds Hoeilaart

FLAGEY-CONCERT: CLAERHOUT/BAAS/PEET - TEXIER

- 🕒 **Donderdag 12 januari om 19u00**
- 📍 Flagey, Heilig Kruisplein, Elsene
- 💰 19,50 euro voor leden / 26 euro voor niet-leden
- 📧 denise.vergeylen@telenet.be of 0475 85 73 50
- Willemfonds Zuidwest-Brussel en Podium&Muziek

GELEID BEZOEK AAN DE EXPO

"NERO: EEN EEUW IN VERANDERING"

- 🕒 **Zaterdag 14 januari om 14u00**
- 📍 Belgisch Stripcentrum-Museum, Zandstraat 20, Brussel
- 💰 3 euro voor leden / 5 euro voor niet-leden
- 📧 laurentvanderelst@hotmail.be
- Willemfonds Zuidwest-Brussel

DE CIRCULAIRE AANRECHTAGRARIËR

- 🕒 **Dinsdag 17 januari om 19u30**
- 📍 GC De Zeyp, Zeypstraat 47, Ganshoren
- 💰 5 euro voor leden / 7 euro voor niet-leden
- 📧 mimi@willemsfondsbrussel.be
- Willemfonds Ganshoren

GELEID BEZOEK HOF VAN BUSLEYDEN

- 🕒 **Zondag 22 januari om 14u00**
- 📍 Hof van Busleyden, Frederik de Merodestraat 65, Mechelen
- 💰 15 euro
- 📧 rogervoeten.miekedegroen@telenet.be
- Willemfonds Tremelo-Keerbergen

OP DE KOFFIE MET MAUD VANHAUWAERT

- 🕒 **Dinsdag 31 januari om 20u00**
- 📍 GC De Zeyp, Zeypstraat 47, Ganshoren
- 💰 5 euro voor leden / 6 euro voor niet-leden
- 📧 Inschrijven via www.dezeyp.be of dezeyp@vgc.be
- Willemfonds Ganshoren i.s.m. GC De Zeyp en andere Ganshorese verenigingen

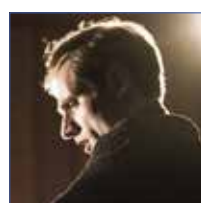
LEZING IVAN DE VADDER: WANHOOP IN DE WETSTRAAT

- 🕒 **Dinsdag 31 januari om 20u00**
- 📍 GC Felix Sohie, Gemeenteplein, Hoeilaart
- 💰 8 euro in voorverkoop / 10 euro aan de kassa
- 📧 a.vandenput@skynet.be
- Willemfonds Hoeilaart

BEZOEK AAN EXPO BOND IN MOTION

- 🕒 **Zaterdag 4 februari om 14u00**
- 📍 Brussels Expo hal 1, Belgiëplein 1, Brussel
- 💰 10 euro voor leden / 15 euro voor niet-leden
- 📧 laurentvanderelst@hotmail.be
- Willemfonds Zuidwest-Brussel

FLAGEY-CONCERT: BORIS GILBURG

- 🕒 **Zaterdag 11 februari om 19u30**
- 📍 Flagey, Heilig Kruisplein, Elsene
- 💰 25 euro voor leden / 36 euro voor niet-leden
- 📧 suzanne.terhaar@willemsfonds.be
- Willemfonds Etterbeek & Zuidoost-Brussel

MICHAEL VAN PEEL: WELCOME TO THE REBELLION

- 🕒 **Zaterdag 11 februari om 20u00**
- 📍 Vaudevilletheater, Koninginnegalerij 13, Brussel
- 💰 15 euro voor leden / 20 euro voor niet-leden
- 📧 Tickets via rebellion.willemsfondsbrussel.be
- Meer info via suzanne.terhaar@willemsfonds.be
- De Brusselse Willemfondsafdelingen, met steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Lid worden van het Willemfonds?

Lid worden kan heel eenvoudig. Je stort **15 euro** op rekening **BE39 0010 2817 2819** van Willemfonds vzw. Per extra gezinslid stort je **3 euro** bij. Ben je jonger dan 30 jaar? Dan kan je zelfs gratis lid worden: stuur een mailtje naar suzanne.terhaar@willemsfonds.be

Door lidgeld te storten, word je lid voor het hele jaar 2023. Je ontvangt dan je lidkaart thuis, waarmee je korting krijg bij vele activiteiten. Ook bezorgen we je onze magazines **Rechtuit** en **Kortweg**. Bovendien geef je onze vereniging een steuntje in de rug en help je mee het **Nederlandstalige sociaal-culturele verenigingsleven** vooruit.

Alvast erg bedankt bij voorbaat en tot gauw!